

Nieuwsbrief PS Updates - Nummer 06, 2017

Nummer 6, 2017

Redactie: Mr. H. Vorsselman, mr. drs. I. van der Zalm, mr. Y. Bosschaart en J. Stulp.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2241](#) 04-10-2016

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:1960](#) 07-03-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:1936](#) 07-03-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:1562](#) 24-02-2017

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2017:475](#) 17-02-2017

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2017:573](#) 14-02-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:3495](#) 06-12-2016

Rechtbank

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2017:1874](#) 01-03-2017

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2017:1297](#) 01-03-2017

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2017:986](#) 01-03-2017

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2017:643](#) 24-02-2017

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2017:913](#) 23-02-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2017:868](#) 23-02-2017

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2017:991](#) 22-02-2017

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2017:827](#) 21-02-2017

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2017:870](#) 21-02-2017

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2017:1518](#) 20-02-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2017:623](#) 15-02-2017

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2017:1103](#) 23-01-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2017:995](#) 18-01-2017

5040510 UC EXPL 16-6964 MAR/1217

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2016:8497](#) 07-12-2016

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2016:2979](#) 23-06-2016

Uitspraken zonder ECLI

[Hof van Justitie van de Europese Unie](#) 16-02-2017

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Annotatie

[Shockschade: is voldaan aan het confrontatievereiste?](#)

mr. M.R. Dessing

RECHTSPRAAK

5040510 UC EXPL 16-6964 MAR/1217

Wat de exacte toedracht van een ongeval op het werk is geweest of wat de oorzaak daarvan was, is voor het antwoord op de vraag of werkgever aansprakelijk is niet van belang. Aanhouding zaak voor bewijslevering.

Feiten

Op 23 juli 2010 is werkneemster tijdens het werk gevallen op de afdeling Orthopedie. Bij beschikking van 23 december 2015 in de deelgeschilprocedure heeft de kantonrechter het verzoek van werkneemster om te bepalen dat het ziekenhuis en Centramed aansprakelijk zijn voor de gevolgen van het ongeval afgewezen. Werkneemster vordert onder meer dat de kantonrechter Centramed beveelt de rapportage van de heer X, schaderegelaar, van het gesprek dat werkneemster met hem voerde op 5 mei 2014 over de schaderegeling te overleggen op basis van artikel 35 Wet bescherming persoonsgegevens gelezen in samenhang met artikel 22 Rv. Daarnaast vordert zij te bepalen dat het ziekenhuis aansprakelijk is voor de gevolgen van het arbeidsongeval dat werkneemster op 23 juli 2010 is overkomen.

Oordeel

De kantonrechter wijst de vordering van werkneemster tot afgifte van het rapport van X af, omdat er kennelijk geen rapport is. Vast staat dat werkneemster op 23 juli 2010 tijdens haar werk in het ziekenhuis ten val is gekomen en dat daarbij letsel is ontstaan. Dat wordt door het ziekenhuis ook niet betwist. Partijen verschillen echter van mening over de vraag naar de toedracht van het ongeval. Werkneemster stelt dat zij is uitgegleden over een plas water die op de vloer lag en dat er sprake was van een lekkage in het plafond met water op de werkvloer tot gevolg. Zij verwijst naar de melding arbeidsongeval zoals die door haar leidinggevende op 27 juli 2010 is ingevuld. Het ziekenhuis betwist dat werkneemster is gevallen als gevolg van een plas water op de vloer en voert ook aan dat geen sprake is geweest van een lekkage die de plas water zou hebben veroorzaakt. Wat de exacte toedracht van het ongeval is geweest of wat de oorzaak daarvan was, is voor het antwoord op de vraag of het ziekenhuis aansprakelijk is niet van belang. Immers, wanneer, zoals in dit geval, vaststaat dat een werknemer schade heeft

geleden in de uitoefening van de werkzaamheden is een werkgever in beginsel aansprakelijk. De (exacte) toedracht hoeft de werknemer daarbij dus niet te stellen (en te bewijzen). Ingevolge artikel 7:658 lid 2 BW kan het ziekenhuis vervolgens alleen aan aansprakelijkheid ontkomen door aan te tonen dat alle redelijkerwijs te nemen maatregelen zijn genomen om dit specifieke ongeval te voorkomen dan wel, indien de toedracht van het ongeval niet komt vast te staan, door te stellen en zo nodig te bewijzen welke veiligheidsmaatregelen meer in het algemeen zijn genomen (vgl. HR 4 mei 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB1430 en Hof 's-Hertogenbosch 1 april 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:932). Dit impliceert dat op het ziekenhuis als werkgever voor zover zij zich wil beperken tot het bewijs van het nakomen van op de aard van het ongeval toegespitste verplichtingen, ook de bewijslast van de toedracht van het ongeval rust. In het geval het ziekenhuis afziet van het leveren van dit bewijs van de toedracht van het ongeval dan wel wanneer zij in het haar opgedragen bewijs niet slaagt, zal het ziekenhuis moeten bewijzen dat zij ook in dat geval aan de zorgplicht heeft voldaan door aan te tonen dat zij alle mogelijke veiligheidsmaatregelen heeft getroffen die van haar kunnen worden verlangd. De kantonrechter zal het ziekenhuis thans in de gelegenheid stellen tot het leveren van bewijs.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 18-01-2017

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2017:995

Zaaknummer: 5040510 UC EXPL 16-6964 MAR/1217

Rechters: J.P. Killian

Advocaten: I.L. Ortelee en H. van Katwijk

Wetsartikelen: 7:658 BW

RECHTSPRAAK

Het hof heeft zijn vaststelling van de hoogte van de geleden shockschade ontoereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt over de toekenning door het hof van de vordering van de benadeelde partij [betrokkene 1] ter zake van zogenoemde shockschade.

Gelet op HR 22 februari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5356, NJ 2002/240 kan vergoeding van immateriële schade plaatsvinden als door het waarnemen van het ten laste gelegde of door de directe confrontatie met de ernstige gevolgen ervan, een hevige emotionele schok bij de benadeelde partij wordt teweeggebracht, waaruit geestelijk letsel voortvloeit, hetgeen zich met name zal kunnen voordoen indien iemand tot wie de aldus getroffene in een nauwe affectieve relatie staat, bij het ten laste gelegde is gedood of gewond. Voor vergoeding is dan wel vereist dat het bestaan van geestelijk letsel, waardoor iemand in zijn persoon is aangetast, in rechte kan worden vastgesteld, hetgeen in het algemeen slechts het geval zal zijn indien sprake is van een in de psychiatrie erkend ziektebeeld (vgl. HR 27 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2201).

Het hof heeft geoordeeld dat de door de benadeelde partij [betrokkene 1] geleden immateriële schade toewijsbaar is. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting, nu het hof in zijn onder 3.2.5 weergegeven overweging ervan blijk heeft gegeven aan de hand van de in 3.3 bedoelde vereisten voor het toewijzen van shockschade te hebben onderzocht of in de bijzondere omstandigheden van dit geval aan die vereisten is voldaan. Het oordeel van het hof dat het waarnemen van het jegens zijn moeder uitgeoefende dodelijke geweld – waarbij [betrokkene 1] nog vergeefs heeft getracht zijn moeder te helpen – bij [betrokkene 1] heeft geleid tot geestelijk letsel in de vorm van een medisch vastgesteld, in de psychiatrie erkend ziektebeeld, te weten: een posttraumatisch stresssyndroom, is, mede gelet op de onderbouwing die ter toelichting op de vordering van de benadeelde partij is verstrekt (weergegeven onder 3.2.3), niet onbegrijpelijk en voldoende gemotiveerd. Voor zover het middel hierover klaagt, is het tevergeefs voorgesteld.

Voorts klaagt het middel dat het hof zijn vaststelling van de hoogte van de geleden shockschade op het gevorderde bedrag van € 25.000, onvoldoende heeft gemotiveerd. Het hof heeft bij de beoordeling van de hoogte van de geleden schade zonder miskennis van enige

rechtsregel vooropgesteld dat vaststelling daarvan ‘geschiedt met in achtneming van alle omstandigheden van het geval, waaronder de ernst van het aan de aansprakelijke te maken verwijt, de aard van het letsel, de ernst van het letsel (waaronder de duur en de intensiteit), de verwachting ten aanzien van het herstel en de leeftijd van het slachtoffer. Voorts dient de rechter bij de begroting, indien mogelijk, te letten op vergelijkbare gevallen.’ Het hof is vervolgens voorbijgegaan aan verdachtes betwisting van de hoogte van de vordering van [betrokkene 1] ter zake van shockschade op de grond dat ‘verdachte met het begaan van het bewezenverklaarde feit een ernstig verwijt wordt gemaakt, terwijl moet worden vastgesteld dat dit handelen van verdachte gezien de omstandigheden waaronder het feit werd gepleegd, voor de benadeelde partij zeer ingrijpende gevolgen heeft gehad.’

Aldus heeft het hof zijn beslissing, mede gelet op hetgeen namens de verdachte ter betwisting is aangevoerd omtrent de beoordeling van vergelijkbare gevallen zoals hiervoor weergegeven onder 3.2.4 en het ontbreken van concrete vaststellingen van het hof ten aanzien van bijvoorbeeld de duur en de intensiteit van het letsel en de verwachtingen ten aanzien van het herstel, niet toereikend gemotiveerd. In zoverre slaagt het middel.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend voor zover het hof daarin de hoogte van de toegewezen vordering van de benadeelde partij [betrokkene 1] en de hoogte van de betalingsverplichting aan de Staat ten behoeve van het slachtoffer [betrokkene 1] heeft bepaald op € 25.000, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof te Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 04-10-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2241

Zaaknummer: 15/03411

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 36f Sr

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor doodslag van ex-vriendin. Benadeelde partij is de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige zoon van het slachtoffer. Benadeelde partij is in gehele vordering niet-ontvankelijk verklaard. Met betrekking tot vordering immateriële schade maakt rechtbank in motivering onderscheid tussen affectie- en shockschade. Affectieschade komt naar huidig recht niet voor vergoeding in aanmerking. Vergoeding wegens ‘shockschade’ is niet aan de orde, omdat niet van geestelijk letsel is gebleken. Gevorderde materiële schadevergoeding zag op gederfd levensonderhoud; ook daarvoor volgde niet-ontvankelijkheid, omdat de noodzakelijke berekeningen ontbraken. In het kader van de uitoefening van het spreekrecht van nabestaanden is een videoboodschap van de zoon vertoond.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 23-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2016:2979

Zaaknummer: 18.730257-15

Rechters: L.G. Wijma, M. Jansen en F. Sieders

Advocaten: R.P. Snorn en E.M. Bakx

RECHTSPRAAK

Letselschade. Verkeersongeval tussen brandweerauto en motorfiets. Brancherichtlijn optische en geluidssignalen brandweer: reed de brandweerauto te hard? Dat staat niet vast, vordering afgewezen.

Verkeersongeval op een kruising tussen motorfiets en brandweerauto die met zwaailicht en sirene door rood licht rijdt. De motorrijder had de brandweerauto voor moeten laten gaan (art. 50 RVV). De brandweer kan niettemin (mede) aansprakelijk zijn indien de brandweerauto de kruising met zodanig hoge snelheid is opgereden dat de motorrijder onvoldoende gelegenheid werd geboden om de brandweerauto op te merken en voorrang te verlenen. Dat hiervan sprake was, staat niet vast.

De Brancherichtlijn optische en geluidssignalen brandweer bevat interne aanbevelingen waarop de motorrijder zich niet rechtstreeks kan beroepen. De aanbeveling in deze richtlijn om bij het passeren van een rood verkeerslicht niet sneller dan 20 km per uur te rijden kan wel een rol spelen bij de beantwoording van de vraag of de bestuurder van de brandweerauto zich in dit geval gevaarzettend heeft gedragen als bedoeld in artikel 5 WVV. Naar oordeel van de rechtbank staat niet vast dat de brandweerauto sneller dan 20 km per uur heeft gereden en staat wel vast dat de motorrijder te hard en door oranje (of rood) licht de drukke kruising is opgereden. Vordering afgewezen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 01-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2017:986

Zaaknummer: C/01/303949 / HA ZA 16-102

Rechters: M.J.M.A. van der Put

Advocaten: A.B. Noordhof en F.J. David

Wetsartikelen: 5 WVV en 50 RVV

RECHTSPRAAK

Belangenafweging: belang van buurmeisje met psychische en fysieke schade, door aanval vorige hond van de buurvrouw, weegt zwaarder dan het belang van de buurvrouw om een hond te houden.

Het gaat om een gebiedsverbod voor de (nieuwe) hond van de huurster, dat neerkomt op het (tijdelijk) wegdoen van de hond, totdat de familie waartoe het dochtertje behoort, is verhuisd.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 01-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2017:1297

Zaaknummer: C/13/624375 / KG ZA 17-226 MvdV/MA

Rechters: M.W. van der Veen

Advocaten: E. Swart en J. Biemond

RECHTSPRAAK

Letselschade. Wedstrijdpaard met één been door bruggetje gezakt. Aansprakelijkheid waterschap als beheerder bruggetje op grond van artikel 6:174 BW. Gedeeltelijk eigen schuld eigenaar paard, omdat zij niet met het paard in het betreffende gebied mocht komen.

Eiseres vordert vergoeding van de schade op grond van artikel 6:174 BW. Het waterschap heeft de kantonrechter geen argumenten gegeven waarop enige serieuze twijfel aan de verklaring van eiseres zou kunnen worden gegrond dat het letsel op andere wijze is ontstaan. Het waterschap heeft verder aangevoerd dat de brug onderdeel uitmaakt van een voetpad en dat het eiseres dus niet was toegestaan met haar paard over dit pad te lopen. De kantonrechter overweegt dat zich in de omgeving meerdere maneges bevinden en acht de kans aanwezig dat een ruiter het bord 'voetpad' een keer negeert en met een paard over de brug loopt niet hoogst onwaarschijnlijk. De vraag is vervolgens of het waterschap daar dan ook rekening mee had moeten houden en maatregelen had moeten treffen. Het toetsingskader voor beantwoording van deze vraag is te vinden in het Kelderluik-arrest en het Dijkdoorbraak Wilnis-arrest.

De conclusie is dat het waterschap verzuimd heeft veiligheidsmaatregelen te treffen bij de brug waardoor de kans op het ongeval verkleind zou zijn. In beginsel is het waterschap daarmee aansprakelijk voor de schade die eiseres heeft geleden als gevolg van het ongeval. Er is echter een beroep gedaan op de eigen schuld van eiseres bij het ontstaan van het ongeval. De kantonrechter is van oordeel dat eiseres zich niet met haar paard op het voetpad had mogen begeven en dus is sprake van eigen schuld aan de zijde van eiseres.

Bij de beantwoording van de vraag welke verdeling van de schade dit oplevert, is het van belang dat het hier niet gaat om onoplettendheid of een andere vorm van onachtzaamheid aan de zijde van eiseres, maar om het bewust plegen van een verkeersovertreding. Zij heeft het bord gezien, wist ook dat het betekende dat zij daar met haar paard niet mocht komen, maar besloot toch over het voetpad te gaan. Daarmee heeft zij een grote mate van eigen schuld aan het ontstaan van het ongeval. De kantonrechter komt tot een mate van eigen schuld van 70% aan de zijde van de eisende partij.

Het waterschap wordt veroordeeld tot vergoeding van 30% van de aangevoerde schadeposten.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 01-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2017:1874

Zaaknummer: 04 5359801 CV16-8810

Rechters: R.A.J. van Leeuwen

Advocaten: P.M.H. Cruts en J.J. Jacobse

Wetsartikelen: 6:174 BW en 6:101 BW

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor zware mishandeling door het slachtoffer met een boksbeugel in het gezicht te slaan, leidend tot verlies van meerdere voortanden en een losgeslagen stuk kaakbot. Toewijzing schadevergoeding voor (deels toekomstige) tandartskosten (€ 3.182,93). De rechtbank verwerpt het verweer dat het slachtoffer niet aan zijn schadebeperkingsplicht heeft voldaan aangezien hij zich niet tegen deze kosten verzekerd had, aangezien daartoe geenszins een verplichting bestaat. Toewijzing van € 3.000 voor immateriële schade.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 24-02-2017

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2017:643

Zaaknummer: 18/940050-16

Rechters: M.J. Oostveen, M.J.B. Holsink en A. Jongsma

Advocaten: F.H. Kappelhof

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor bedreiging met zware mishandeling (ECLI:NL:RBOVE:2017:827) en voor medeplegen daarvan (ECLI:NL:RBOVE:2017:828). In een conflict over de afwikkeling van de verkoop van een auto heeft verdachte vanuit een auto met een vuurwapen op de grond, in de nabijheid van de auto van slachtoffers, geschoten. De slachtoffers vorderen schadevergoeding, waaronder schade aan de auto (€ 2.526,48; gevorderd door slachtoffer 1), reiskosten ten behoeve van het doen van aangifte (gevorderd door beiden) en vergoeding van geneesmiddelen (gevorderd door slachtoffer 2). Tevens vorderen beide slachtoffers € 1.250 aan vergoeding van immateriële schade. Materiële schadeposten van slachtoffer 1 worden integraal toegewezen. Met betrekking tot immateriële schade van slachtoffer 1 overweegt de rechtbank dat betrokkene reeds psychische klachten had ten tijde van het bewezenverklaarde feit, zodat onduidelijk is welke klachten daaruit voortkomen. De beoordeling daarvan levert een onevenredige belasting op. De rechtbank wijst desalniettemin € 500 toe; voor het overige volgt niet-ontvankelijkheid. Slachtoffer 2 wordt geheel niet-ontvankelijk verklaard. Ook bij deze betrokkene is sprake van bestaande psychische klachten. Bovendien acht de rechtbank aannemelijk dat betrokkene een eigen aandeel had in het ontstaan van de schade. De beoordeling van deze schadevordering levert daarom een onevenredige belasting op.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 21-02-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2017:827

Zaaknummer: 08/760243-15, 08/910038-16 en 08/910039-16

Rechters: F.C. Berg, F.H.W. Teekman en E.J.M. Bos

Advocaten: L.M.E. Kleczewski en Th.U. Hiddema

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor doodslag en verboden wapenbezit. Nabestaanden (ouders, broer en zus) voegen zich als benadeelde partijen. Vergoeding van begrafeniskosten toegewezen. Niet-ontvankelijk verklaring van partijen ten aanzien van gevorderde vergoeding van immateriële schade (affectieschade), nu het huidige recht daartoe geen grondslag biedt.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 21-02-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2017:870

Zaaknummer: 01/865020-16

Rechters: L.G.J.M. van Ekert, B.A.J. Zijlstra en M.E.L. Hendriks

RECHTSPRAAK

Deelgeschil. Achterop aanrijding voor rood stoplicht. Uit deskundigenrapport blijkt onvoldoende dat gezondheidsklachten het gevolg zijn van het ongeval. Twijfel over inhoud patiëntenkaart naar aanleiding van eerdere aangepaste versie.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 15-02-2017

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2017:623

Zaaknummer: 4998803 UE VERZ 16-192

Rechters: P. Krepel

Advocaten: S. Demirtas en M.D. Spruit

RECHTSPRAAK

Deelgeschil. Aansprakelijkheid voor schade als gevolg van (verkeerd uitgevoerde) operatie door Griekse arts, althans voor schade als gevolg van weigering verzoek tot repatriëring. Verzoek afgewezen. Alleen kostenbegroting.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 23-01-2017

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2017:1103

Zaaknummer: C/09/516366 / HA RK 16-398

Rechters: J.W. Bockwinkel

Advocaten: A.H. Blok en D.M. Gouweloos

Wetsartikelen: 7:464 BW, 6:76 BW, 6:170 BW en 6:171 BW

RECHTSPRAAK

Verkeersrecht. Aansprakelijkheid gemeente voor ongeval. Fietser (racefiets) is tegen een stalen, rood-wit geblokt paaltje gereden en daarbij ten val gekomen. Vordering afgewezen.

Paaltje was volgens fietser niet goed zichtbaar en voor de aanwezigheid was onvoldoende gewaarschuwd. Volgens de rechtbank voldeed het paaltje en de plaatsing ervan aan de te stellen eisen, gezien de omstandigheden.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 07-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2016:8497

Zaaknummer: C/02/311465 / HA ZA 16-102

Rechters: L.W. Louwerse

Advocaten: A.T. Tilburg en M.T. Spronck

Wetsartikelen: 6:174 BW en 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling van 70-jarige man voor poging tot doodslag op echtgenote. Zij vordert vergoeding van materiële schade (€ 4.135) - waaronder voor gederfde inkomsten - en immateriële schade (€ 6.074). Toewijzing van vergoeding voor immateriële schade ad € 5.000 en € 985 aan materiële schade. Ten aanzien van de post gederfde inkomsten wordt betrokkene niet-ontvankelijk verklaard. De man heeft deze post betwist, stellende dat de vrouw deze inkomsten uit zijn krantenwijk hoe dan ook zou zijn verloren vanwege de relatiebreuk. Gelet op deze betwisting is bewijslevering vereist, maar daarvoor is - aldus de rechtbank - in dit strafgeding plaats.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 23-02-2017

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2017:868

Zaaknummer: 16/659890-16 (P)

Rechters: C.A.M. van Straalen, J.G. van Ommeren en O.P. van Tricht

Advocaten: J.J. van Ewijk

ANNOTATIE

Shockschade: is voldaan aan het confrontatievereiste?

mr. M.R. Dessing

Casus

In de onderhavige zaak vordert eiser vergoeding van de immateriële schade die hij heeft geleden als gevolg van de door gedaagde gepleegde moord op de dochter van eiser. Gedaagde is bij arrest van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch van 21 maart 2006 strafrechtelijk veroordeeld voor deze moord. Gedaagde heeft zijn ex-partner (de dochter van eiser) meerdere malen met een mes in de schouder en borst gestoken, als gevolg waarvan zij is overleden. De vader van de dochter stelt dat hij shockschade heeft geleden en vordert in een civiele procedure dat gedaagde wordt veroordeeld tot betaling van € 50.000 aan immateriële schade. De rechtbank wijst echter de vordering af, omdat eiser onvoldoende (concreet) heeft onderbouwd dat er sprake is geweest van een directe confrontatie met de ernstige gevolgen van de onrechtmatige daad zoals vereist is voor toewijzing van shockschade.

Shockschade versus affectieschade

Nederland kent tot op heden een zeer restrictief stelsel ten aanzien van de vergoeding van de schade die nabestaanden/naasten lijden als gevolg van het overlijden/verwonding van hun naaste door een onrechtmatige daad van een ander. Dit systeem komt er op neer dat alleen de in artikel 6:107 BW, 6:107a BW en 6:108 BW genoemde derden recht hebben op vergoeding van schade, en wel limitatief beperkt tot de *materiële* schadeposten als in voornoemde artikelen genoemd.

Onder het huidige Nederlandse recht is dan ook in beginsel geen vergoeding mogelijk van 'affectieschade': dat wil zeggen immateriële schade die bestaat uit het verdriet dat wordt veroorzaakt door het overlijden of door het ernstig gewond raken van een naaste als gevolg van een gebeurtenis waarvoor een ander aansprakelijk is. Er ligt al jaren een wetsvoorstel klaar om dit te gaan veranderen, maar de parlementaire behandeling van het Wetsvoorstel Affectieschade is nog steeds niet afgerond. Met invoering van het Wetsvoorstel Affectieschade hoeven nabestaanden niet meer de moeizame weg van de shockschade te volgen om toch hun

immateriële schade vergoed te verkrijgen. Helaas is dit dus nog toekomstmuziek en tot die tijd zullen nabestaanden voor hun geleden immateriële schade een beroep moeten doen op het leerstuk van shockschade.

Shockschade is iets anders dan affectieschade. Bij shockschade gaat het om psychisch letsel die het gevolg is van het waarnemen of direct geconfronteerd worden met de ernstige gevolgen van een onrechtmatige daad die is gepleegd jegens een ander (het slachtoffer) en ten gevolge waarvan die ander is overleden of is gewond. De grondslag voor een aanspraak op shockschade is dat er sprake moet zijn van een zelfstandige onrechtmatige daad ten opzichte van de nabestaanden/naasten. Er zijn twee situaties waarbij dit kan worden aangenomen. Ik beperk mij, gelet op de casus, tot de situatie waarbij er sprake is van confrontatie met een schokkende gebeurtenis. Slechts onder strenge voorwaarden kan shockschade voor vergoeding in aanmerking komen op grond van artikel 6:106 lid 1 sub b BW.

Criteria shockschade

In voornoemd arrest (HR 22 februari 2002, NJ 2002, 240) heeft de Hoge Raad criteria geformuleerd aan de hand waarvan beoordeeld dient te worden of er sprake is van 'shockschade'. Het gaat om de volgende vier voorwaarden:

1. het overlijden is een gevolg van overtreding van een veiligheids- of verkeersnorm; 2. er moet sprake zijn van (a) waarneming van een ernstig ongeval of (b) directe confrontatie met de ernstige gevolgen daarvan; en deze waarneming of directe confrontatie moet hebben geleid tot een hevige emotionele schok; 3. uit de emotionele schok vloeit geestelijk letsel voort, hetgeen zich met name zal kunnen voordoen indien er een nauwe affectieve relatie bestaat tussen de nabestaande/naaste en het slachtoffer; 4. het geestelijk letsel moet in rechte kunnen worden vastgesteld, hetgeen in het algemeen slechts het geval zal zijn als sprake is van een in de psychiatrie erkend ziektebeeld.

Ten aanzien van criteria 1 hierbij de opmerking dat in latere rechtspraak (zie o.a. het arrest van het Gerechtshof Leeuwarden van 19 juni 2002, ECLI: NL:GHLEE:2002:AE4420) is geoordeeld dat een onrechtmatige handeling zoals het 'opzettelijk iemand van het leven beroven' bij de toepassing van het leerstuk van shockschade op één lijn kan worden gesteld met het overtreden van een verkeers- of veiligheidsnorm.

Confrontatievereiste

In de onderhavige zaak loopt het stuk op voorwaarde 2 ('confrontatie-eis') waardoor de

rechtbank aan toetsing van de overige twee criteria niet meer toekomt. Eiser stelt dat hij de moord op zijn dochter niet zelf heeft waargenomen, maar dat hij wel kort na de moord bij de woning van zijn dochter is geweest en enorme bloedsporen heeft gezien. Gedaagde heeft dit gemotiveerd betwist. Ook de stelling van eiser dat hij de dag na de moord het stoffelijk overschot van zijn dochter heeft moeten identificeren, wordt door gedaagde betwist. Daarnaast heeft eiser aangevoerd dat de strafzaak waarin hij uitvoerig en gedetailleerd kennis heeft genomen van de gruwelijke omstandigheden waaronder zijn dochter is overleden, enorme impact heeft op zijn dagelijkse leven. De rechtbank oordeelt echter dat voor het confrontatievereiste vereist is dat eiser (1) getuige was van de dood van zijn dochter, hetgeen hij niet was, of wel (2) de ernstige gevolgen hiervan direct heeft gezien. Volgens de rechtbank heeft eiser onvoldoende onderbouwd waar, wanneer en op welke wijze hij is geconfronteerd met de ernstige gevolgen van de moord op zijn dochter.

De rechtbank geeft niet aan wat er zou zijn gebeurd als eiser voorgaande punten wel voldoende zou hebben onderbouwd. Zou de rechtbank dan hebben geoordeeld dat hij wel voldaan heeft aan het confrontatievereiste? Volstaat het zien van bloedsporen na de moord of het identificeren van het lichaam? Of zou eiser daaraan pas hebben voldaan als hij het lichaam van zijn dochter in de woning had gezien?

Door de wijze waarop de Hoge Raad het confrontatievereiste in het Taxibus-arrest heeft geformuleerd, bestaat ruimte voor verschillende interpretaties. De Hoge Raad formuleerde het vereiste als volgt:

‘Voldoende is dat een rechtstreeks verband bestaat tussen het gevaarzettend handelen enerzijds en het geestelijk letsel dat een derde door de confrontatie met de gevolgen van dit handelen oploopt anderzijds. Deze confrontatie kan ook plaatsvinden (*kort*) *nadat* de gebeurtenis die tot de dood of verwonding van een ander heeft geleid, heeft plaatsgevonden. De aard van deze schade brengt mee dat deze schade in het algemeen slechts voor vergoeding in aanmerking komt indien (i) de betrokkene *rechtstreeks* wordt *geconfronteerd met de omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden* en, (ii) deze confrontatie bij de betrokkene een hevige schok teweeggebracht heeft, hetgeen zich met name kan voordoen indien sprake is van een nauwe (affectieve) band met degene die door het ongeval is gedood of gewond geraakt.’

Daarvan is zeker sprake bij de vader die zijn kind *op de plaats van de onrechtmatige daad* dood of ernstig verminkt aantreft en als gevolg van deze traumatiserende ervaring geestelijk letsel oploopt. Maar in het geval iemand arriveert *nadat* de gebeurtenis die tot de dood of verwonding van een ander heeft geleid, heeft plaatsgevonden en niet fysiek is geconfronteerd met het slachtoffer, kan toch zijn voldaan aan het confrontatievereiste en wel als diegene

direct geconfronteerd is met de ‘omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden’. Er wordt in het Taxibus-arrest niet nader gespecificeerd wat onder ‘de omstandigheden’ wordt verstaan. Moet de confrontatie met de ernstige gevolgen op de plek van de onrechtmatige daad hebben plaatsgevonden? Of volstaat het als een nabestaande/naaste van het slachtoffer in het ziekenhuis voor het eerst geconfronteerd wordt met de ernstige gevolgen. Door deze onduidelijkheid zie je in de rechtspraak dat sommige rechters het confrontatievereiste ruim interpreteren en dan ook sneller oordelen dat hieraan voldaan is dan de rechters die het criterium eng interpreteren. Hieronder ga ik in op een aantal uitspraken.

Arrest Hof Leeuwarden 8 mei 2002 (ECLI:NL:GHLEE:2002:AE2690)

In bovenvermeld arrest van het Gerechtshof Leeuwarden ging het om een moeder die kort na het ongeval van haar dochter ter plaatse was en daar het wrak van de auto van gedaagde heeft gezien, de rolstoel van haar dochter en het zwaar verminkte lichaam van haar dochter. Zowel in eerste aanleg als in hoger beroep oordeelde de rechter dat was voldaan aan het confrontatievereiste.

Uitspraak Rechtbank Arnhem 21 mei 2008 (ECLI:NL:RBARN:2008:BD2057)

De volgende zaak is een voorbeeld van een ruime interpretatie van het confrontatievereiste. Het gaat om de uitspraak van de Rechtbank Arnhem van 21 mei 2008. De dochter van eiseres was op een gewelddadige wijze om het leven gebracht. De dader was strafrechtelijk veroordeeld voor moord en eiseres vordert in een civiele zaak onder meer een verklaring voor recht dat de dader een onrechtmatige daad jegens haar heeft gepleegd en beroept zich daarbij op shockschade. Ze vordert vergoeding van de immateriële schade. Zij heeft in dit verband aangevoerd dat zij door de moord haar dochter heeft verloren en dat zij – hoewel zij geen getuige is geweest van de moord – zonder meer met de ernstige gevolgen van het misdrijf is geconfronteerd. Zij lijdt hierdoor aan PTSS-klachten. Eiseres is echter niet in de woning geweest, ook niet na de moord. Zij stelt desalniettemin dat zij wel direct geconfronteerd is met de ernstige gevolgen van het misdrijf en voert daarvoor aan dat zij op de ochtend van de moord is gebeld door een vriendin van haar dochter die had gezegd dat ze belde met haar dochter toen het misdrijf plaatsvond en dat ze haar had horen gillen en schreeuwen waarna de verbinding werd verbroken; dat ze kort na de moord is gebeld door de politie die mededeelde dat haar dochter met een boel kogels was doodgeschoten; een paar dagen na de moord in het rouwcentrum het lichaam heeft moeten identificeren als dat van haar dochter; dat haar dochter in haar huis opgebaard is geweest, zodat zij in die dagen op directe wijze is geconfronteerd met de gevolgen van de moord, te meer omdat zij haar dochter voor de begrafenis heeft aangekleed en daarbij haar lichaam – met de vele littekens van het forensisch

onderzoek – heeft aanschouwd. Verder heeft eiseres alle strafzittingen bijgewoond en in dat kader heeft zij ook de foto's gezien die zich in het strafdossier bevonden en waaruit haar duidelijk werd waarom er in de strafzaak van werd gesproken dat het slachtoffer was 'afgeslacht'.

De rechtbank acht, al deze feiten en omstandigheden tezamen nemend, de conclusie gerechtvaardigd dat eiseres binnen niet te lange tijd na de moord rechtstreeks is geconfronteerd met de ernstige gevolgen van de door gedaagde jegens haar dochter gepleegde gruwelijke handelingen. De rechtbank is verder van oordeel dat aan de mate van rechtstreeksheid van de confrontatie minder strenge eisen dienen te worden gesteld naarmate de normschending ernstiger is. Bij opzettelijke levensberoving met voorbedachten rade op de wijze zoals die hier heeft plaatsgevonden, is sprake van een zo ernstige normschending dat geen hoge eisen aan de rechtstreeksheid van de confrontatie kunnen worden gesteld.

Voornoemd oordeel van de Rechtbank Arnhem zal gelet op de huidige rechtspraak vermoedelijk geen stand meer houden. De Hoge Raad heeft namelijk in het zogenoemde Vilt-arrest van 9 oktober 2009 (ECLI:NL:HR:2009:BI8583) geoordeeld dat het confrontatievereiste niet ruimer moeten worden geïnterpreteerd naarmate de normschending ernstiger is. In het Vilt-arrest ging het om een opzettelijk veroorzaakt verkeersongeval met de dood van een ander tot gevolg. De Hoge Raad heeft in het Vilt-arrest benadrukt dat het confrontatievereiste niet terzijde mag worden gesteld of mag worden afgezwakt vanwege de aard of ernst van de normschending. Dit zie je overigens ook terug in de onderhavige uitspraak van de Rechtbank Rotterdam. De rechtbank oordeelt dat de stelling van eiser, dat minder strenge eisen moet worden gesteld aan het confrontatievereiste omdat de dader opzettelijk het leven van haar dochter heeft beroofd, niet juist is en verwijst daarvoor naar het Vilt-arrest.

Uitspraak Rechtbank Zeeland-West Brabant 19 mei 2014 (ECLI:NL:GHSHE:2016:637)

In de uitspraak van 19 mei 2014, in welke zaak eiser stelde shockschade te hebben opgelopen als gevolg van de door gedaagde gepleegde doodslag op zijn zoon, oordeelde de Rechtbank Zeeland-West Brabant dat eiser niet rechtstreeks is geconfronteerd met de omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden. De confrontatie met het lichaam van zijn zoon heeft niet direct na het delict en niet op de plaats waar de doodslag is begaan plaatsgevonden, maar eerst meerdere weken nadien in het mortuarium. Volgens de rechtbank voldeed eiser daardoor niet aan het confrontatievereiste.

Beschikking Rechtbank Den Haag 7 april 2015 (ECLI:NL:RBDHA:2015:3937)

In een deelgeschilprocedure bij de Rechtbank Den Haag van 7 april 2015 lag de vraag ter beoordeling of voldaan was aan het confrontatievereiste. De rechtbank beantwoordde deze

vraag bevestigend. De zaak ging om een vader wiens kind was overleden als gevolg van een verkeersongeval. Vader is kort na de aanrijding ter plaatse van het ongeval geweest, maar heeft daar zijn zoon niet gezien omdat hij al met de ambulance naar het ziekenhuis was vervoerd. Dat laat volgens de rechtbank echter onverlet dat hij is geconfronteerd met de nog wel aanwezige omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden, te weten een plas bloed en een beschadigde autospiegel die het hoofd van het slachtoffer heeft geraakt. Daarmee is volgens de rechtbank voldaan aan het in het Taxibus-arrest bedoelde confrontatievereiste, doch slechts voor zover het betreft de hiervoor bedoelde waarneming. De fysieke waarnemingen van de vader van de verwondingen van zijn zoon in het ziekenhuis dienen volgens de rechtbank namelijk, hoe schokkend die waarnemingen ook geweest zijn, bij die beoordeling buiten beschouwing te worden gelaten. Nu die waarnemingen i) niet hebben plaatsgevonden op de ongevalslocatie, ii) niet kort na het ongeval hebben plaatsgevonden en iii) niet kunnen worden gekwalificeerd als de omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden, maken deze geen deel uit van de in het Taxibus-arrest bedoelde confrontatie.

Invulling confrontatievereiste

Voorname uitspraken betreffen slechts een greep uit de relevante jurisprudentie. Daarnaast is er in de literatuur veel geschreven over het confrontatievereiste (zie onder meer T. Hartlief, 'De schrik van het burgerlijk recht', NJB 2009, 1710; S.D. Lindenberg & I. van der Zalm, TvP 2010/1, p. 21; R. Rijnhout en I. Giesen, 'Rechterlijke "ongehoorzaamheid" en wetgevende zijpaden: gaat de wal het schip van de shock- en affectieschade keren?', WPNR 2011/6870, p. 35-37; H.J.S.M. Langbroek, 'Enkele opmerkingen over shockschade', TGMA 2011/2, p. 58-62. Zie ook de recente annotatie van Lindenberg onder het arrest van de Hoge Raad van 27 september 2016, NJ 2017/88).

Bestudering van de jurisprudentie en literatuur levert wat mij betreft op dat, hoewel er nog steeds enige onduidelijkheid is over wat een nabestaande/naaste daadwerkelijk gezien moet hebben wil er voldaan zijn aan het confrontatievereiste, in ieder geval wel gedurende de jaren een aantal concrete handvatten zijn meegegeven:

het is niet vereist dat de nabestaande/naaste fysiek is geconfronteerd met het slachtoffer op de plek van het ongeval; het waarnemen van een plas bloed, beschadigde auto(onderdelen), fiets, of andere voorwerpen die bij het ongeval betrokken waren, kan worden gekwalificeerd als 'de omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden'; indien geen van voorgaande het geval is, maar een nabestaande/naaste het slachtoffer wel fysiek waarneemt op een andere locatie dan de plaats waar het ongeval heeft plaatsgevonden, en zodoende geconfronteerd

wordt met de ernstige gevolgen van het ongeval, is niet voldaan aan het confrontatievereiste, hoe schokkend die waarneming al dan niet is.

RECHTSPRAAK

Hof acht na deskundigenbericht niet bewezen dat de rug- en neklachten van appellant het gevolg zijn van een incident in een schoolbus, waarbij appellant, als jongen van 11 jaar oud (in 2006), door een begeleider hardhandig de bus uit is gezet. Kosten deskundigenbericht komen wel voor rekening van geïntimeerden, nu sprake was van onrechtmatig handelen en daardoor enige schade is ontstaan, terwijl het deskundigenbericht noodzakelijk was om de omvang van de schade te kunnen begroten.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 07-03-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:1936

Zaaknummer: 200.092.405/01

Rechters: H. de Hek, R.E. Weening en J.N. Bartels

Advocaten: H.A.Th. Yspeert en F.J. David

RECHTSPRAAK

Het hof benoemt deskundigen ter beantwoording van de vraag of sprake is van een beroepsziekte als gevolg van de blootstelling van betrokkene aan oplosmiddelen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 07-03-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:1960

Zaaknummer: 200.152.499/01

Rechters: H. de Hek, J.H. Kuiper en M.E.L. Fikkers

Advocaten: P. van Wijngaarden en mr. dr. A.J. Van

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Uitspraak verwijzingshof na HR 4 oktober 2016, ECLI:NL:HR:2016:2241 (SR Updates 2016-0385). Veroordeling voor doodslag. Namens minderjarige zoon van het slachtoffer is vergoeding van smartengeld gevorderd. Het hof wees vordering toe tot het bedrag van € 25.000. Dit oordeel werd vernietigd wegens ontoereikende motivering, omdat concrete vaststellingen over de duur en intensiteit van het letsel en verwachtingen ten aanzien van herstel ontbraken. Mede aan de hand van het verweer van verdachte gaat het verwijzingshof alsnog uitgebreid in op deze aspecten en op de verhouding tot andere, enigszins vergelijkbare zaken. Het smartengeld wordt bijgesteld tot € 20.000.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 24-02-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:1562

Zaaknummer: 21-005654-16

Rechters: K. Lahuis, H. de Hek en A. van Holten

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor betasting van een vrouw in het zwembad. Zij vordert vergoeding van materiële schade (€ 675,68) en immateriële schade (€ 2.000). De materiële schade wordt geheel toegewezen. De immateriële schadevergoeding tot een bedrag van € 750. Het verweer van verdachte dat het slachtoffer heftiger zou hebben gereageerd op het bewezenverklaarde feit dan een willekeurig ander persoon, vanwege een nare seksuele ervaring in het verleden, brengt de rechtbank niet tot een ander oordeel. 'Hiervoor is van belang dat het bewezenverklaarde handelen nu eenmaal deze gevolgen voor aangeefster met zich heeft gebracht en verdachte ten tijde van zijn handelen wist dat aangeefster in het verleden een nare seksuele ervaring heeft gehad.'

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 23-02-2017

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2017:913

Zaaknummer: 05/740703-15

Rechters: M.P. Bos, C. van Linschoten en M.A. Bijl

Advocaten: S.A.S. Jansen

RECHTSPRAAK

***Strafrecht. Veroordeling voor verkrachting en vrijheidsberoving.
Toewijzing vordering benadeelde partij voor een bedrag van € 593,85
aan materiële schade en € 8.750 aan immateriële schade.***

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 22-02-2017

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2017:991

Zaaknummer: 05/740302-16 en 21-001651-14 (tul)

Rechters: M.A. Jansen-van Leeuwen, H.P.M. Kester-Bik en W.A. Holland

Advocaten: P.F. Emmelot

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor medeplegen van een beroving onder bedreiging van een wapen. De wettelijk vertegenwoordiger van de benadeelde partij vordert vergoeding van materiële schade (€ 1.467,71) bestaande uit kosten voor iPhone en voor EMDR-therapie. De rechtbank wijst vordering toe. Het verweer dat het slachtoffer aanspraak zou kunnen maken op een verzekeringsuitkering acht de rechtbank niet relevant, omdat het slachtoffer daartoe niet kan worden verplicht. Verder overweegt de rechtbank dat het slachtoffer ook vrij stond in de keuze van een EMDR-therapeut en dat het feit dat die behandeling niet voor vergoeding door een ziektekostenverzekeraar in aanmerking komt, voor risico van verdachte komt. Van de gevorderde € 1.350 aan immateriële schade wordt € 1.000 toegewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 20-02-2017

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2017:1518

Zaaknummer: 09/777071-16

Rechters: M.F. Baaij, J.E.M.G. van Wezel en J.A.H.M. Janssen

Advocaten: M.M. Vié

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor verkrachting. Net als in eerste aanleg krijgt het slachtoffer € 4.000 aan vergoeding voor immateriële schade toegewezen (oorspronkelijk gevorderd: € 9.000). Het hof neemt daarbij in aanmerking dat betrokkene PTSS heeft gekregen en daarvoor onder behandeling is geweest, wordt geteisterd door nachtmerries, leeft met gevoelens van angst en mannen niet durft te vertrouwen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 17-02-2017

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2017:475

Zaaknummer: 23-002695-16

Rechters: N.A. Schimmel, M.J.A. Duker en C. Laukens

RECHTSPRAAK

Borstimplantaten uit minderwaardige industriesiliconen, gebrekkig medisch hulpmiddel; uitleg richtlijn 93/42 betreffende medische hulpmiddelen (beantwoording prejudiciële vragen door HvJ).

In 2008 liet Elisabeth Schmitt in Duitsland borstimplantaten inbrengen die in Frankrijk waren geproduceerd. In 2010 stelden de Franse autoriteiten vast dat de Franse fabrikant voor de borstimplantaten industriesiliconen had gebruikt die niet voldeden aan de kwaliteitsvoorschriften. Daarop liet Schmitt haar implantaten verwijderen. De fabrikant is inmiddels insolvent.

Schmitt heeft bij de Duitse rechter een vergoeding van € 40.000 voor immateriële schade gevorderd van TÜV Rheinland, de instantie die in opdracht van de fabrikant zijn kwaliteitssysteem in het kader van de EG-certificering beoordeelde. Zij vorderde ook dat TÜV aansprakelijk werd gesteld voor alle toekomstige materiële schade. Volgens haar had TÜV door inzage van de leveringscertificaten en facturen kunnen vaststellen dat de fabrikant geen goedgekeurde siliconen had gebruikt.

Volgens het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) kan TÜV enkel aansprakelijk zijn indien zij een beschermend voorschrift heeft geschonden of een contractuele verbintenis niet is nagekomen. Om vast te kunnen stellen of daarvan sprake is, wenst het Bundesgerichtshof eerst van het Hof van Justitie te vernemen hoe de relevante Europese regeling, richtlijn 93/42 betreffende medische hulpmiddelen, moet worden uitgelegd. Die richtlijn harmoniseert de eisen waaraan medische hulpmiddelen, zoals borstimplantaten, moeten voldoen opdat ze in de handel mogen worden gebracht. Zij bevat met name een regeling voor de procedure betreffende de EG-verklaring van overeenstemming en bepaalt de taken en verplichtingen van de aangemelde instanties die tussenkomen in het kader van dit kwaliteitsborgingssysteem.

Het hof oordeelt dat een aangemelde instantie die, zoals TÜV, tussenkomt in het kader van de procedure betreffende de EG-verklaring van overeenstemming, geen algemene verplichting op grond van die richtlijn heeft om onaangekondigde inspectiebezoeken te verrichten, de hulpmiddelen te controleren en/of de bedrijfsdocumenten van de fabrikant in te zien. In geval

van aanwijzingen dat een medisch hulpmiddel mogelijk niet in overeenstemming is met de eisen van de richtlijn moet een dergelijke instantie echter alle nodige maatregelen treffen teneinde te voldoen aan de verplichtingen die krachtens de richtlijn op haar rusten.

Daarnaast is het hof van oordeel dat de tussenkomst van de aangemelde instantie in het kader van de procedure betreffende de EG-verklaring van overeenstemming strekt tot bescherming van de eindgebruikers van medische hulpmiddelen. De voorwaarden waaronder een toerekenbare niet-nakoming door die instantie van de verplichtingen die krachtens de richtlijn in het kader van een dergelijke procedure op haar rusten, kan leiden tot haar aansprakelijkheid ten aanzien van de eindgebruikers worden door het nationale recht bepaald, mits daarbij het gelijkwaardigheids- en het doeltreffendheidsbeginsel in acht worden genomen.

Deze tekst is afkomstig uit het persbericht

<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2017-02/cp170014nl.pdf>.

Instantie: Hof van Justitie van de Europese Unie

Datum uitspraak: 16-02-2017

Zaaknummer: C|219/15

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor bedreiging met zware mishandeling van politieagenten. Een van hen vordert € 600 voor vergoeding van immateriële schade. Betrokkene wordt niet-ontvankelijk verklaard, omdat van het hof niet heeft kunnen vaststellen dat aan het vereiste geestelijk letsel is voldaan.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 14-02-2017

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2017:573

Zaaknummer: 23-000650-15

Rechters: C.N. Dalebout, H.M.J. Quaadvlieg en R. Kuiper

RECHTSPRAAK

Toedracht fietsongeval; tegenbewijsopdracht. Bestuurder van een fiets is tegen een hond gereden. De fietser is daarbij ten val gekomen, als gevolg waarvan hij lichamelijk letsel heeft opgelopen. De fietser is met een ambulance naar het ziekenhuis gebracht en de politie heeft zijn fiets thuisgebracht, waarna hij vanaf het ongeval tot 2 juni 2014 geheel en tot 21 augustus 2014 gedeeltelijk arbeidsongeschikt is geweest. Toedracht fietsongeval; bewijsvermoeden op basis politieregistratie dat het ongeval is veroorzaakt doordat de hond ten tijde van het ongeval losliep op het fietspad. Tegenbewijs zal worden toegelaten om dit bewijsvermoeden te ontkrachten.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 06-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:3495

Zaaknummer: 200.179.055

Rechters: M.J. van der Ven, H. Vetter en F.R. Salomons

Advocaten: W. Suttrop en A.L. Mijnsen

Wetsartikelen: 6:179 BW, 6 WVV en 6:162 BW